

GODS LAATSTE VERRASSING

En de koning zal hun antwoorden: "Ik verzeker jullie: alles wat jullie gedaan hebben voor één van de onaanzienlijksten van mijn broeders en zusters, dat hebben jullie voor mij gedaan" Matteüs 25, 31 – 46 (40)

[Deze preek ging in op vragen bij dit Bijbelgedeelte die van tevoren vanuit de gemeenten in Chiclayo en Nieuwegein binnen kwamen]

Gemeente van Christus, broeders en zusters

Bij verrassing christen worden – je hoort het soms van moslims. Door een visioen Jezus vinden, of geraakt door de liefde van christenen voor hun vijanden. Het is genade waarover je niet beschikt als je te horen krijgt: *Jullie zijn door mijn Vader gezegend, kom en beërf het koninkrijk dat al sinds de grondvesting van de wereld voor jullie bestemd is*¹. De verrassing van je leven zoals C.S. Lewis die zijn bekering van atheïst tot christen beschreef in *Verrast door vreugde*. Verrassend – soms na tegenstand aanvaard maar juist zo een bron om anderen met het Evangelie te bereiken. Hoe zou je zonder Jezus volhouden? Dat bedoelt de evangelist Matteüs².

Het slot van Matteüs 25 gaat over Gods laatste verrassing. Een beeldverhaal vol vragen en verrassende antwoorden.

---

¹ Matteüs 25, 34.

² Over het Matteüsevangelie en Matteüs als auteur: J.K. Brown (2013) *The Gospel of Matthew* in J.B. Green, J.K. Brown & N. Perrin *Dictionary of Jesus and the Gospels* 574-575 InterVarsity Press/InterVarsity Press: Downers Grove/Nottingham. R.T. France (2007) *The Gospel of Matthew* 15, 18-19 Eerdmans: Grand Rapids/Cambridge. M. Green (2000) *The Message of Matthew* 19-27. Betrokkenheid van de gewezen tollenaar Matteüs wordt door anderen betwijfeld: J. Nolland (2005) *The Gospel of Matthew* 2-4 Eerdmans/Paternoster: Grand Rapids/Bletchey. Vaak wordt dit evangelie gerelateerd aan het Markusevangelie: Brown 576. France 20-22. Nolland 4-5. J.T. Nielsen (1993 5^e dr.) *Het Evangelie naar Mattheüs I* 11-15 Callenbach: Nijkerk. Deze auteurs dateren Matteüs vóór de verwoesting van Jeruzalem in 70.

Waar doe je goed aan?

Diaconaat gaat over ons leven als christen. Daarom zoeken we antwoorden op een vraag die zowel in Chiclayo en Nieuwegein leeft: waar doe je goed aan? Wat doe je ermee? Het is het laatste verhaal dat Matteüs van Jezus doorgeeft. Een climax. Over het laatste oordeel ³ ⁴. Direct daarna gaat het in zijn evangelie alleen nog maar over Jezus die in zijn dood en opstanding het oordeel droeg om als Koning het bevel tot wereldevangelisatie te geven in zijn kracht ⁵.

Verbazing

Het verhaal is vol verbazing. Vrijspraak en veroordeling. Kom binnen. Ga weg. Waarop is dat gebaseerd? vragen ze. Maar op het laatst is de tegenspraak gestopt. Geen discussie meer. Juist dat roept bij ons vragen op. Wij hebben duidelijk moeite met de ontzetting in het verhaal. Die wil je beheersen. Herkenbaar is dat. Als het Evangelie schuurt – wie volbrengt dit allemaal? – zwak je het af. Maar juist dan komen de vragen in alle hevigheid als een boemerang terug.

Vragen

Word je dan door je naastenliefde gered? Gaat diaconale gerechtigheid vanzelf? Komt Matteüs dan ook al met een vlak horizontaal evangelie? Waar is de vreemde vrijspraak waar Paulus zo vol van is? God beloont het goede en straft

---

³ Opvallend is dat Mattheüs het onderwijs van Jezus concentreert in vijf groepen: Matteüs 5-7 (Bergrede), Matteüs 10 (Uitzending discipelen). Matteüs 13 (Koninkrijks – gelijkenissen). Matteüs 18 (Verschillende woorden). Matteüs 23-25 (Oordeel over de leiding in Jeruzalem in Gods Koninkrijk en de toekomst). Het uitzicht is wereldevangelisatie (Matteüs 28, 16-20). Brown 573-574 en 578-579. France 8-10. Nolland 38-43.

⁴ Matteüs 25, 31-46 sluit Jezus' onderwijs af over zijn komst als Zoon des mensen volgens Daniel 7, 13-14 in Matteüs 24 en 25.

⁵ Matteüs 26- 28

het kwade – OK: maar waar doe je dan goed aan? Hoor je 's morgens een preek over 'genade alleen' maar 's avonds word je aan het werk gezet onder dreigende veroordeling? Wat betekent Gods laatste verrassing voor ons diaconaat? We luisteren eerst het verhaal uit om leerpunten te vinden.

Op weg naar het einde

Er loopt een haarscherpe scheiding doorheen. Iedereen is op weg naar het einde, maar de uitkomsten verschillen totaal. Vier gelijkenissen direct ervoor zeggen hetzelfde.

Bereid je voor

Want ook die vier voorafgaande gelijkenissen gaan over Jezus' wederkomst. Ze staan bij elkaar en zo maakt ook Matteüs zelf duidelijk dat wij voorbereid het einde tegemoet moeten gaan ⁶. Ben je waakzaam? Leef je in afwezigheid van de Here heilig? Kijk je verlangend uit naar de Bruidegom? Ga je betrouwbaar om met de talenten die God je gaf? Op weg naar het einde is het Koninkrijk nu al nabij gekomen. Ben jij klaar voor de komst van de Koning zelf? ⁷ Doe je wat Jezus zegt? ⁸. Waakzaam, heilig, blij en betrouwbaar?

Zoon des mensen

Want er komt een definitieve scheiding zegt dit verhaal dat ons zo direct en heel duidelijk wijst op Jezus zelf. Wie Hij is en wat Hij wil doen in ieder die zijn woord hoort en doet.

---

⁶ Green 258-265: De gelijkenissen van de vijgenboom en nachtelijke dief leren *waakzaamheid* (24, 32-35 en 42-44). Die over de slaven die zorgeloos feestvieren scherpt ons *heiligheid* in (24, 45-51). De gelijkenis van de tien meisjes leert ons *blijde verwachting* van de Bruidegom (25, 1-13) en die van de talenten leren ons *betrouwbaarheid* (25, 14-30).

⁷ De oproep tot bekering van Johannes en Jezus Matteüs 3, 1-2 en 4, 17

⁸ Matteüs 7, 24-27 Jezus' gelijkenis van de huizen op de rots en het zand.

Zijn komst als Mensenzoon is vervulling van een profetisch visioen van Daniel. Iemand als een Mensenzoon naderde de troon van God om Koning te worden ⁹. Daniel beschrijft dat ingehouden en teer. De Messias is een mensenkind. Geen gewoon mens. Want Hij is zonder zonde. Maar wel mens net als wij. Kwetsbaar en bewogen leefde Hij onder ons. Als baby gevlucht naar Egypte als de Mensenzoon die onze herderloze wereld binnenkwam. In doodsnood om ons van onze zonde en schuld voor God te redden. De goede Herder die er zichzelf voor over had om ons te behouden ¹⁰. Die in zijn dood de Schriften vervulde ¹¹. Deze Koning vol recht en genade komt terug als Mensenzoon.

Scheiding

Als de beloofde Herder voor verloren schapen in Israël die eens heel de mensheid als een kudde bij elkaar brengt. Hij zal schapen en bokken scheiden – het wordt het één of het ander ¹². Rechts of links. In Israël kan een kudde bestaan uit een mix van schapen en geiten. ‘s Nachts worden ze gescheiden. Schapen met hun vacht doorstaan een koude nacht, maar geiten veel moeilijker. Die hebben een nachtverblijf nodig. Dat scheiden gaat snel en omdat ze herkenbaar zijn aan hun staart. De staart van schapen hangt omlaag, die van geiten staat recht omhoog ¹³. Dat kan niet missen. Er zijn maar twee uitkomsten zegt Jezus volgens Matteüs ¹⁴. Niet iedereen is erfgenaam van het Koninkrijk.

---

⁹ Daniel 7, 9-14 (13 en 14). In Matteüs 24 – 25 is Hij de Mensenzoon in Matteüs 24, 1, 27, 30, 37 en 44; in 25, 31; en in 26, 2, 24, 45 en 64.

¹⁰ Matteüs 9, 35-38 in gebed om arbeiders in de oogst. Matteüs 10, 6 en 16 en Matteüs 15, 24 over het volk als schapen.

¹¹ Matteüs 26, 52-58 en Matteüs 27, 35.

¹² Net als in de gelijkenissen van Matteüs 24, 40-41 en Matteüs 25, 1-13.

¹³ N.T. Wright (2004) *Matthew for everyone* (2) 141-142 SPCK: London.

¹⁴ Zo ook in Matteüs 7, 24-27. Matteüs 24, 40-41 en Matteüs 25, 1-13.

In het laatste oordeel telt alleen barmhartigheid.

Barmhartigheid

In het Koninkrijk der hemelen telt alleen de liefde als vervulling van de Wet. Een rechtsgeldig oordeel heeft wetten nodig. Zonder wet is geen eerlijk vonnis mogelijk.

Geen willekeur

Neem bijvoorbeeld het Internationaal Gerechtshof in Den Haag waar misdaden tegen de mensheid kunnen worden veroordeeld. Een rechtsstaat die omvalt is een open deur naar chaos. We weten wat dat betekent als je het nieuws volgt over Syrië en Irak bijvoorbeeld. Het is daarom goed nieuws dat God het kwaad definitief gaat opruimen bij het laatste oordeel en dat de scheiding duidelijk en rechtvaardig zal zijn. Wat een verrassing zal het zijn voor iedereen die in de wegen van God heeft leren wandelen. Wat een vreugde!

Gerechtigheid

Maar ben je er zelf ook klaar voor? Want over Gods wet is geen onduidelijkheid. Vier keer in dezelfde volgorde wordt die wet herhaald: eten geven aan wie honger lijdt, drinken voor wie dorst heeft, gastvrijheid voor vreemdelingen, kleding voor wie naakt is, liefdevolle zorg voor zieken en gevangenen die worden opgezocht en geholpen omdat niemand anders iets voor ze deed ¹⁵. Tot vier keer toe dezelfde richtlijn van barmhartigheid en gerechtigheid. Vage normen maken rechtspraak inhoudsloos. Daar kun je God en Jezus niet op aanspreken laat Matteüs hier duidelijk zien.

Liefde vervult de wet

Jezus leert ons Gods heilige Wet door zijn genade. Gods

---

¹⁵ Matteüs, 25,35-36; 25,37-39; 25,42-43 en 25,44-

liefde haat elk onrecht. Hij vraagt onze gehoorzaamheid omdat Hij zelf alleen liefde te geven heeft. Zo worden Wet en Profeten samengevat zegt Matteüs twee keer in zijn evangelie¹⁶. In de samenvatting van de Wet die wij in onze zondagse diensten horen. Maar ook nog een keer in de Bergrede: *Alles dan wat u wilt dat de mensen u doen, doet u hun ook zo want dat is de Wet en de Profeten*. De norm in het laatste oordeel is alleen liefde en barmhartigheid voor de naaste.

Ken je Koning

Diaconale gerechtigheid begint bij onze relatie met Jezus – de Mensenzoon. Sta je door Hem al recht voor God? Merk je familie dat ook aan jou? En de mensen die jij lastig vindt?

Shock

Gods laatste verrassing blijkt een shock. Niemand had de Koning herkend. Daarmee stelt Jezus een levensbelangrijke vraag aan de orde. Kennen wij de Koning zoals Hij is? Gaat je hart uit naar God of staat daar iets of iemand tussen waar je meer mee bezig bent? Het beeldverhaal is schokkerend.

God liefhebben ...?

Niemand had bedacht dat God zelf bij de aller geringsten is. Van voor de grondlegging van de wereld al. Gezegend door de Vader erven zij het Koninkrijk door genade alleen. Iets van Gods barmhartigheid werd onbaatzuchtig zichtbaar en zonder speciale opzet. Zij dienden de geringsten als zijn broers en zussen en hoopten zelf alleen op barmhartigheid.

of jezelf ...?

Voor de anderen bleef God inbeelding. Ze hadden geen

---

¹⁶ Matteüs 22, 37-40 en Matteüs 7, 12. Ook Paulus noemt naastenliefde vervulling van de Wet in Romeinen 13, 9 Galaten 5, 14 en Jacobus 2,8.

Koning gezien, geen Herder en geen Mensenzoon. Het wordt een eerlijk oordeel. Hun hart verlangde geen genade die zonde en schuld opruimt. Wat moet je met Jezus in deze wereld? Wat een vergissing is dat. Want alleen in het kruis leer je God kennen. Daar maakte God zijn liefde duidelijk voor de geringsten, met honger en dorst, de vreemdelingen, naakt, ziek of gevangen. Wie alleen druk is met zichzelf ziet dat niet. Alsof God een doorsnee wereldheerser is. Wie in Nederland de kroon dient is minister met invloed. Die heeft niks met een voedselbank. Zonder God zie je niks koninklijks in een kinderpardon. Dan weet je ook niet dat God kindergehuil hoort als loflied op zijn Naam ¹⁷. Nooit bedacht zullen ze moeten zeggen. De shock is ook voor ons dat niemand Jezus als Koning herkende. Net als de wijze en dwaze meisjes: alle tien in slaap gevallen zonder brandend verlangen naar de Koning.

Verbonden met de Koning

Gods laatste verrassing is Christus als unieke bron van Gods barmhartigheid. Alleen met de Koning verbonden leer je liefhebben. Met voor ons twee duidelijke leerpunten.

Wakker (1)

Het eerste is om wakker te worden om de Koning (beter) te gaan kennen. God is reddend bewogen in Jezus met iedereen die zonder God verloren leeft ¹⁸. Bekeer je want het Koninkrijk is nabij ¹⁹. Word je misschien platgeslagen door woorden over Gods laatste oordeel? Herken je de Koning dan niet? Wijze meisjes die vandaag slapen kunnen

---

¹⁷ Psalm 8, 3 en Matteüs 21, 16.

¹⁸ Matteüs 1, 21.

¹⁹ Zegt Johannes (Matteüs 3, 1-2) en Jezus Christus zelf (Matteüs 4, 16).

denken: dat oordeel van God is intussen passé. Enquêtes onder christenen over hemel en hel laten dat zien. Jezus leert ons bedenken dat Gods laatste verrassing de bevestiging wordt van zijn liefde voor wie verloren is. In deze Herder gaf God zichzelf. Niet om te veroordelen maar om te redden. In geloof met Hem verbonden is Gods laatste verrassing zijn wenkend perspectief om lief te hebben, terwijl wij liever voor onszelf gaan. Vergis je niet!

Verantwoordelijk (2)

God houdt ons verantwoordelijk voor wat wij doen in het leven van anderen. Vier keer zegt Jezus dat dienen dichtbij huis begint en dat Hij zelf de unieke bron is van de liefde. Neem daar verantwoordelijkheid voor. Juist als je faalde en jij je schaamt over al je fouten. Geef nooit op. Matteüs wijst je in Gods Naam op Jezus. Leer iedereen onbaatzuchtig lief te hebben. In je familie. In je stad. Help vluchtelingen en laat veroordelen die je verstrikken en verstikken los.

Kom uit je comfortzone. Een voorbeeld? Velen in ons land zien de islam als een grote bedreiging. Dat kun je begrijpen. Maar hoe makkelijk slaat angst om in afkeer jegens moslims. Heb je ze dan nog lief? Hoe kun je een moslim het Evangelie vertellen als je niet eerst van hem houdt? Laat Gods liefde de verrassing worden voor anderen om Jezus te vinden. Verrast door de vreugde van Gods barmhartigheid.

Amen

Nieuwegein

12 november 2017

Preeksamenvatting – voor vragen en reacties:

ds. Cor van Dis

Lierseschans 8 3432 ET Nieuwegein

06-36271048

cnvd@solcon.nl